

Pedofiel eist studieplek

Mag een heteroseksuele man vrouwenarts worden? Ja, zolang hij zich niet aan vrouwen of meisjes vergrijpt. Mag een homoseksuele man gymnastiekleraar worden? Ja, zolang hij mannen of jongens niet aanrandt. Mag een pedofiele man leraar op een basisschool worden? Dat hangt ervan af. Het punt is namelijk dat pedoseksueel gedrag strafbaar is. Met een pedoseksueel strafblad krijgt hij waarschijnlijk geen justitiële Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) voor banen en stages in het basisonderwijs.

Dus: kan een pedofiele man leraar op een basisschool worden? Zodra hij zijn opvattingen en gevoelens in pedoseksueel *gedrag* omzet, zal hij in de problemen raken. Na een veroordeling loopt hij weinig kans een VOG te krijgen. En zonder zo'n verklaring van goed gedrag komt hij bij basisscholen niet aan de bak. Maar ook zónder veroordeling kan een pedofiele leraar in de problemen komen. Zodra bekend is dat hij privé te *close* met kinderen omgaat, zal het schoolbestuur nogal huiverig worden: kunnen we onze pupillen aan zo iemand toevertrouwen? En mocht die pedofiele leraar misbruik van zijn positie maken en zich aan een leerling vergrijpen, dan zal de school hem op staande voet ontslaan en aangifte bij Justitie doen.

En hoe zit het met een pedofiele PABO-student? Er is geen rechtsgrond om hem (of haar!) de toegang tot de opleiding te ontzeggen. Scholen zullen hem ook tot hun stageplaatsen toelaten, mits hij een VOG kan overleggen. Maar als blijkt dat hij zijn handen niet thuis kan houden, dan is hij niet te handhaven. De stagebiedende school neemt contact op met de opleiding, die hem tuchtrechtelijk aanpakt. Hij wordt geschorst uit de opleiding, en het liefst zou men zien dat hij de opleiding verlaat.

Er ligt momenteel een wetsontwerp op tafel waarin een bepaling is opgenomen die het onderwijsinstellingen gemakkelijker maakt om studenten uit de opleiding te verwijderen als ze zich op stage onprofessioneel gedragen. In een eerder opstel heb ik betoogd dat deze bepaling veel te ver gaat: het is niet aan de opleiders om een soort Berufsverbot uit te vaardigen.¹ Het ligt meer voor de hand hun uitdrukkelijk de bevoegdheid te geven studenten de toegang *tot stages* te ontzeggen. Als (mede-)supervisor hebben zij immers de verantwoordelijkheid de belangen van de stagebiedende instelling, en met name de belangen van de klanten, cliënten, patiënten aldaar, tegen onprofessioneel gedrag van stagiairs te beschermen.

Dat wetsontwerp ligt al een tijd te wachten. Minister Plasterk vindt de bedoelde concept-bepaling zo urgent dat deze volgens hem met spoed in de huidige wet moet worden opgenomen.² Hij stelt: *'Studenten die zeer ernstige overlast plegen of studenten die blijkens hun gedrag ongeschikt zijn voor de toekomstige beroepsuitoefening [moeten] definitief van de instelling respectievelijk de opleiding verwijderd [kunnen] worden (judicium abeundi).'*

De Vaste Onderwijscommissie heeft vervolgens aan de minister gevraagd of hij 'voorbeelden (kon) geven van studenten die blijkens hun gedrag ongeschikt zijn voor de toekomstige beroepsuitoefening en daarom van de opleiding verwijderd kunnen worden'. Hij stuurde het volgende antwoord:³ *'Het criterium is dat de student door zijn gedragingen tijdens de opleiding of de stage blij heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van het beroep dan wel de beroepen waartoe de door hem gevolgde opleiding hem opleidt. Voorbeelden hiervan zijn de volgende: een student geneeskunde die een - al dan niet onder verdoving verkerende - patiënt onzedelijk betast c.q. aanrandt. Een ander voorbeeld betreft een pedofiel die in het kader van de opleiding Pedagogiek direct in contact staat met kinderen en daarmee een vertrouwensband moet opbouwen. Het gaat dus om uitzonderlijke situaties die maken dat het belang van de instelling en maatschappij om de student niet langer toe te laten tot de opleiding zwaarder moeten wegen dan het belang van de student (toelatingsrecht). Uitgangspunt hierbij is dat de academische vrijheid niet wordt aangetast; de mogelijkheid tot verwijdering vanwege de instelling onwielgevallige uitspraken wordt hiermee niet mogelijk gemaakt.'*

Zo'n slordig antwoord valt me tegen van een minister die zijn sporen verdiend heeft in de wetenschap en in de politiek. In de eerste plaats vind ik het te ver gaan dat hier een soort Berufsverbot geïntroduceerd wordt, terwijl een verbod tot het deelnemen aan stages al voldoende zou zijn. Maar in de tweede plaats gaat de minister wel heel slordig met het begrip *pedofiel* om. Bedoelt hij iemand die strafrechtelijk veroordeeld is voor pedoseksueel gedrag? En iemand die weliswaar geen veroordeling achter de rug heeft, maar die op enig moment pedoseksueel gedrag vertoond heeft? Of uitsluitend studenten die in studieverband (bijvoorbeeld in stages) hun positie jegens kinderen misbruikten en zich dus aan onprofessioneel gedrag schuldig hebben gemaakt? Of treft deze voorgenomen bepaling ook mensen van wie alleen maar bekend is dat ze pedofiele opvattingen of gevoelens hebben?

De uitleg van de minister dat *uitspraken [ten gunste van pedofilie]* niet tot een *judicium abeundi* mogen leiden, stelt me slechts tot op zekere hoogte gerust. Wordt Norbert de Jonge, bestuurslid van een

politieke partij die zich ten gunste van jeugdseksualiteit uitspreekt, door deze uitleg voldoende gevrijwaard van een *judicium abeundi*?⁴ Of heeft hij zich volgens de minister reeds door zijn aanvaarding van het bestuurslidmaatschap ongeschikt betoond om professioneel met kinderen om te gaan?

Ik vind het onzorgvuldig dat de minister in zijn antwoord naar de pedofiele geaardheid van een pedagogiekstudent verwijst zonder op de bovenstaande vragen in te gaan. Het is zelfs onzorgvuldigheid ten top! De minister en zijn ambtenaren weten immers uit persberichten dat Norbert de Jonge in juridische procedures met de Universiteit Leiden gewikkeld is. De faculteit wil hem niet toelaten tot de studie (Ortho-)pedagogiek. Hij heeft daartegen bezwaar gemaakt. Volgens recente berichten heeft de Leidse commissie voor de beroeps- en bezwaarschriften inmiddels geconcludeerd dat hij moet worden toegelaten omdat een juridische grondslag voor weigering ontbreekt.⁵ Maar het College van Bestuur legt dit advies naast zich neer:⁶

- inschrijving zou leiden tot 'ernstige aantasting van verschillende vertrouwensrelaties die het departement Pedagogische Wetenschappen onderhoudt';
- het is 'ontoelaatbaar dat hij zou meedoen aan een training in diagnostiek van kinderen met problemen die soms het gevolg van seksuele mishandeling zijn'; en
- 'het volgen van de opleiding [door] een verklaard pedoseksueel (zou) het imago van de opleiding schade toebrengen'.⁷

Norbert de Jonge heeft aangekondigd dat hij naar de rechter stapt.⁸ En dat is maar goed ook! Waar blijven we anders ... Een bestuurslid van een *vereniging ter bevordering van het stierenvechten* wordt geweigerd voor de opleiding Diergeneeskunde. Een bestuurslid van een *vereniging voor de opvang van dakloze illegalen* komt de masteropleiding Nederlands Recht niet in. Een bestuurslid van de *vereniging tot liberalisering van het drugsbeleid* mag geen Farmacie studeren ... En ga zo maar door: onderwijsinstellingen als vertegenwoordigers van de Gedankenspolizei.

De Nederlandse samenleving wordt beheerst door angst. En dat geldt ook voor de Nederlandse politici. Angst voor moslimterroristen, angst voor libertijnse gedachten en gedragingen, angst voor criminaliteit, angst voor ziekte, angst voor vreemde overheersing. Burgerlijke vrijheden worden opgeofferd aan een streven om alle risico's tot nul te reduceren. En ook in ethische kwesties knijpt men een oogje toe. Minderheden worden gediscrimineerd en onderdrukt als dat ertoe bijdraagt dat de meerderheid met een gerust hart kan slapen. Voor mij is dat een belangrijke reden om deze website overeind te houden: opdat onderwijsprofessionals wakker en weerbaar blijven. Professionals moeten zich (binnen de grenzen van de wet) door hun beroepsethiek laten leiden en niet door diffuse angsten uit de onderbuik van de samenleving.

Wes Holleman
weblog onderwijsethiek 3-2-2008
www.onderwijsethiek.nl

¹ <http://onderwijsethiek.nl/?p=35>

² *Strategische agenda voor het hogeronderwijs-, onderzoek- en wetenschapsbeleid* (november 2007, p.46). URL: <http://www.minocw.nl/documenten/48054a.pdf>. *Het hoogste goed* (14/12/2007 p.50). URL: <http://www.minocw.nl/documenten/52658b.pdf>. Tweede Kamer 2007-2008, 31288 nr.1 p.37.

³ *Lijst van kamervragen* 7/12/2007 (Tweede Kamer 2007-2008, 31288 nr.12, p.24). URL: <http://parlando.sdu.nl/> > "zoek uitgebreid"

⁴ <http://onderwijsethiek.nl/?p=135>

⁵ http://www.pnvd.nl/weblog_2008.html (1/2/2008)

⁶ *Pedofiel eist studieplek* (Algemeen Dagblad 2/2/2008 p.6). URL: <http://www.ad.nl/binnenland/article2019108.ece>.

⁷ Door wie verklaard? Is een verklaard *pedofiel* automatisch een verklaard *pedoseksueel*? Hebben de Leidse pedagogen nooit van *sublimering* gehoord (<http://nl.wikipedia.org/wiki/Sublimering>)?

⁸ Ik vraag me overigens af waarom hij een procedure bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs zou overslaan.